

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Α΄ Γυμνασίου

Θεματική ενότητα:

—

Τίτλος:

«Πάμε βιβλιοθήκη;»

Συγγραφή: ΜΑΡΙΝΑ ΑΡΕΤΑΚΗ

Εφαρμογή: ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΔΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας λογοτεχνίας: Βασίλης Βασιλειάδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Πάμε βιβλιοθήκη;

Εφαρμογή σεναρίου

Ιωάννης Κονδυλόπουλος

Δημιουργία σεναρίου

Μαρίνα Αρετάκη

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική λογοτεχνία

Τάξη

Α΄ Γυμνασίου

Σχολική μονάδα

4ο Γυμνάσιο Σπάρτης «Γιάννης Ρίτσος»

Χρονολογία

Από 09-12-2013 έως 17-12-2013

Διδακτική/θεματική ενότητα

—

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

4 διδακτικές ώρες (δύο δίωρα)

Χώρος

I. Φυσικός χώρος: αίθουσα διδασκαλίας με διαδραστικό πίνακα, βιβλιοθήκη του σχολείου.

II. Εικονικός χώρος: —

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Στο αρχικό σενάριο τίθενται οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- Για το σχολείο: ύπαρξη μιας έστω και μικροσκοπικής βιβλιοθήκης. Επίσης, εργαστήριο πληροφορικής διαθέσιμο για δύο ώρες.
- Για τον εκπαιδευτικό: όποιος εφαρμόζει το σενάριο θα πρέπει να γνωρίζει καλά τη βιβλιοθήκη του σχολείου του, ώστε να προσαρμόσει τις ερωτήσεις και τα Φύλλα εργασίας ανάλογα με τα βιβλία που διαθέτει το σχολείο του.
- Για τον μαθητή: καθώς το σενάριο είναι εισαγωγικό, δεν απαιτούνται προηγούμενες γνώσεις. Καλό θα ήταν ο μαθητής να έχει μια ευχέρεια στο να χειρίζεται τους Η/Υ.

Αναφέρεται, ακόμη, ότι είναι καλό το σενάριο να εφαρμοστεί πριν από την επαφή των μαθητών με το Ανθολόγιο της Λογοτεχνίας, στην αρχή της σχολικής χρονιάς. Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε τελικά στην αρχή του δεύτερου τριμήνου, καθώς είχαμε ήδη εφαρμόσει εισαγωγικό σενάριο για το διήγημα και την πεζογραφία στην αρχή του πρώτου τριμήνου.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Μαρίνα Αρετάκη, Πάμε βιβλιοθήκη;, Νεοελληνική Λογοτεχνία Α΄ Γυμνασίου, 2013.

Το σενάριο αντλεί

—

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Με το σενάριο αυτό οι μαθητές ενός τμήματος της Α΄ τάξης του 4^{ου} Γυμνασίου Σπάρτης «Γιάννης Ρίτσος» δραστηριοποιήθηκαν και “υιοθέτησαν” την υπό δημιουργία βιβλιοθήκη του σχολείου , γνώρισαν τον κόσμο του έντυπου βιβλίου αλλά και ψηφιακές βιβλιοθήκες και ανθολόγια.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Στο αρχικό σενάριο η δημιουργός του, Μαρίνα Αρετάκη, αναφέρει ανάμεσα στα άλλα:

Αν στόχος μας είναι “να μετατρέψουμε το μαθητή σε αναγνώστη” (Νέο Πιλοτικό Πρόγραμμα Σπουδών: 77) τότε το κατάλληλο μέρος για την έναρξη των μαθημάτων είναι η βιβλιοθήκη του σχολείου, όσο μικρή και αν είναι κι όσο υποτυπωδώς κι αν λειτουργεί. Στόχος του σεναρίου είναι να προωθήσει τη φιλιαναγνωσία από τις πρώτες μέρες του σχολικού έτους μέσω της γνωριμίας των μαθητών με τον κατεξοχήν χώρο καλλιέργειας του στόχου αυτού, δηλαδή τη βιβλιοθήκη. Μέσω ενός παιχνιδιού οι μαθητές καλούνται να αισθανθούν άνετα μέσα σε αυτόν τον χώρο, να ανταλλάξουν απόψεις, να γελάσουν και γενικότερα να τον οικειοποιηθούν.

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου της φρόντισα να διατηρήσω τις παραπάνω προγραμματικές σκέψεις, προσαρμόζοντας το σενάριο στα εξής δεδομένα του σχολείου μου: το όνομα του σχολείου, την απουσία οργανωμένης βιβλιοθήκης, την προσπάθεια να δημιουργηθεί βιβλιοθήκη για τον ποιητή στο σχολείο, την ύπαρξη, από την άλλη, ψηφιακού υλικού στην ιστοσελίδα του σχολείου και την ανάγκη γνωριμίας των μαθητών με αυτό. Παράλληλα, δόθηκε στους μαθητές η ευκαιρία να περιεργαστούν καλαίσθητους τόμους και να εντοπίσουν τα βιβλιογραφικά στοιχεία των βιβλίων.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Κατά την παραμετροποίηση και εφαρμογή του αρχικού σεναρίου επιδιώχθηκε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να μάθουν ότι μια βιβλιοθήκη (πραγματική ή ψηφιακή) μπορεί να είναι ένας χώρος χαρούμενος και δημιουργικός,
- να αντιληφθούν ότι μπορούν να έχουν πρόσβαση σε μια βιβλιοθήκη και μέσω του διαδικτύου και ότι το τελευταίο μπορεί να μας προσφέρει μια διευρυμένη πρόσβαση στη γνώση και ευκαιρίες αναζήτησης βιβλίων,
- να μάθουν ότι τα βιβλία έχουν μια “ταυτότητα” (βιβλιογραφικά στοιχεία) με την οποία “ταξιδεύουν”.

Γνώσεις για τη λογοτεχνία

Με τη διδασκαλία του σεναρίου επιδιώχθηκε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να καταλάβουν τι είναι ένα Ανθολόγιο Λογοτεχνίας και να εξοικειωθούν με τη χρήση όχι μόνο του ανθολογίου της τάξης τους, αλλά και των ψηφιακών ανθολογίων όλων των τάξεων,
- να έρθουν σε επαφή με ποιητικές συλλογές, συγκεντρωτικές εκδόσεις και ανθολόγια για το έργο ενός σπουδαίου νεοέλληνα ποιητή,
- να αντιληφθούν τη σημασία ενός παρακειμενικού στοιχείου, του τίτλου, αλλά και των βιβλιογραφικών στοιχείων ενός βιβλίου ως στοιχείων για την πρόσληψη ενός έργου,
- να αντιληφθούν ότι η λογοτεχνία έχει κοινωνικο-οικονομικές διαστάσεις.

Γραμματισμοί

Με τη διδασκαλία του σεναρίου επιδιώχθηκε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να παρατηρούν καλύτερα ένα λογοτεχνικό βιβλίο και να εκφράζουν τη γνώμη τους σχετικά με την ποιότητα μιας έκδοσης,
- να μπορούν να περιηγηθούν στον κόσμο των ψηφιακών βιβλιοθηκών,

- να μπορούν να “διαβάζουν” τα εξωτερικά χαρακτηριστικά ενός βιβλίου.

Διδακτικές πρακτικές

Όπως σημειώνεται στο αρχικό σενάριο, η συγκεκριμένη διδακτική δοκιμή: «προωθεί τη δημιουργία ομάδων, διαδικασία που θα διευκολύνει στη συνέχεια τον εκπαιδευτικό, αν επιθυμεί να εφαρμόσει συστηματικά την ομαδοσυνεργατική μέθοδο». Επίσης, οι δραστηριότητες εντάχθηκαν σε ένα πλαίσιο: οι μαθητές έγιναν υπεύθυνοι της υπό δημιουργία βιβλιοθήκης και γνώρισαν τον κόσμο του βιβλίου μέσα από έναν παιγνιώδη τρόπο.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Η δημιουργός του σεναρίου σημειώνει:

Η εμπειρία μου ως υπεύθυνης μιας μικρής βιβλιοθήκης στο σχολείο που υπηρετώ αυτή τη στιγμή μου δίνει την ευκαιρία να καταλάβω πόσο σημαντικό είναι να προσελκύω τους μαθητές στο χώρο της. Μάθημα Λογοτεχνίας χωρίς την εμπειρία μιας βιβλιοθήκης και την (υλική) επαφή με τα βιβλία είναι λειψό. Είναι ανάγκη οι μαθητές να αποβάλουν την πεποίθηση ότι η λογοτεχνία ταυτίζεται με το Ανθολόγιό τους και να αποκτήσουν την αίσθηση ότι υπάρχει μια απίστευτη ποικιλία από λογοτεχνικά κείμενα. Μια δεξιότητα, επίσης, που πρέπει να έχουν οι μαθητές είναι να μπορούν να εξετάσουν ένα βιβλίο ως αντικείμενο, να μάθουν να διαβάζουν τα παρακειμενικά του στοιχεία. Οι τέσσερις αυτές ώρες του σεναρίου ελπίζουμε να θέσουν κάποιες βάσεις για να αλλάξει ο τρόπος με τον οποίο συνδέονται οι μαθητές με τον κόσμο των βιβλιοθηκών και του λογοτεχνικού βιβλίου.

Διαβάζοντας το σενάριο της Μαρίας Αρετάκη, σκέφτηκα να το προσαρμόσω κατά τέτοιο τρόπο, ώστε, πέρα από τους προαναφερθέντες στόχους, να συνειδητοποιήσουν

τα παιδιά την αξία και την ανάγκη ύπαρξης βιβλιοθήκης στον χώρο του σχολείου μας.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Η επαφή με τα βιβλία και η ενθάρρυνση της φιλιαναγνωσίας αποτελεί κοινό στόχο του μαθήματος σε παλιά και καινούργια Προγράμματα Σπουδών. Ωστόσο, καθώς η επίτευξη αυτού του στόχου δεν επιδιώκεται ουσιαστικά μέσω κάποιου σεναρίου, την ανάγκη αυτή έρχεται να καλύψει το συγκεκριμένο σενάριο.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Η δημιουργός επέλεξε να μην ενσωματώσει στο σενάριό της πολλές και σύνθετες δραστηριότητες στις οποίες αξιοποιούνται οι Τ.Π.Ε., «λαμβάνοντας υπόψη», όπως δηλώνει και αποδείχθηκε και στην περίπτωση των δικών μου μαθητών, «ότι οι μαθητές της Α΄ τάξης ίσως δεν έχουν όλοι επαρκή γνώση των υπολογιστών». Ωστόσο, πρότεινε να αξιοποιηθεί σε κάποιο βαθμό το διαδίκτυο, ώστε να αναδειχθεί η σχέση του ψηφιακού κόσμου με τον κόσμο του βιβλίου. Έτσι, οι μαθητές περιηγήθηκαν σε ψηφιακά ανθολόγια και σε ιστοσελίδες κάποιων δημόσιων βιβλιοθηκών, αναζητώντας συγκεκριμένα στοιχεία.

Κείμενα

ΚΝΑ Α΄ Γυμνασίου

Βιβλία από τη βιβλιοθήκη του σχολείου

Ιστοσελίδες

Η παλιά ιστοσελίδα του 4^{ου} Γυμνασίου Σπάρτης για τον Γιάννη Ρίτσο: <http://gym-peir-spartis.lak.sch.gr/oldsite/ritsos.htm>

Ψηφιακό υλικό στην καινούρια ιστοσελίδα του 4^{ου} Γυμνασίου Σπάρτης: <http://gym-peir-spartis.lak.sch.gr/index.php/2013-02-09-21-57-30/psifiako-yliko-ritsos>

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Το σενάριο υλοποιήθηκε σε δύο δίωρα μαθήματα.

Πρώτο δίωρο

1^η ώρα

Στο πρώτο δίωρο ενημέρωσα τους μαθητές ότι το σχολείο χρειάζεται τη βοήθειά μας, καθώς έχει δρομολογηθεί από τη Διεύθυνση και τον Σύλλογο καθηγητών η δημιουργία μιας μικρής βιβλιοθήκης για το ποιητικό έργο του Γιάννη Ρίτσου. Τους ζήτησα να χωριστούν σε τέσσερις ομάδες και στη συνέχεια προχώρησα σε μία δύο παρεμβάσεις, ώστε να είναι αυτές σχετικά ισοδύναμες. Τους πρότεινα να πάρουν μαζί τους το Ανθολόγιο και το σημειωματάριό τους και να μεταβούμε σε έναν χώρο, στον οποίο βρίσκονται προσωρινά αποθηκευμένα κάποια βιβλία του Γιάννη Ρίτσου που έχει πρόσφατα προμηθευτεί το σχολείο μας στην προσπάθειά του να δημιουργήσει μια μικρή βιβλιοθήκη για τον ποιητή, το όνομα του οποίου φέρει στον τίτλο του (4^ο Γυμνάσιο Σπάρτης «Γιάννης Ρίτσος»). Τους διένειμα το [Φύλλο εργασίας 1](#), παροτρύνοντάς τους να προκαθορίσουν ποιος θα είναι ο γραμματέας της ομάδας τους αλλά και με ποιες από τις ερωτήσεις θα ήθελε ο καθένας να ασχοληθεί.

Μόλις μεταβήκαμε στον χώρο που προορίζεται για βιβλιοθήκη, τους ζήτησα να ανακαλύψουν το ράφι στο οποίο ήταν τοποθετημένα τα συγκεκριμένα βιβλία και να συμπληρώσουν έως το τέλος της ώρας όσο το δυνατόν πληρέστερα το [Φύλλο εργασίας 1](#). Τα παιδιά ενθουσιάστηκαν με το συγκεκριμένο παιχνίδι, που έμοιαζε με το παιχνίδι του «κρυμμένου θησαυρού», καθώς έπρεπε να ανακαλύψουν στη βιβλιοθήκη κάποιο λεξικό, τα βιβλία του Ρίτσου που δεν ήταν σε πολύ εμφανές σημείο, αλλά και τα ανθολόγια των υπόλοιπων τάξεων του Γυμνασίου ανάμεσα σε παλαιότερα ανθολόγια Γυμνασίου. Επειδή στην υπό σχεδιασμό βιβλιοθήκη υπήρχε μόνο ένα μη σχολικό ερμηνευτικό λεξικό, είχα φροντίσει να τοποθετήσω στο ράφι το σχολικό [Ερμηνευτικό Λεξικό της Νέας Ελληνικής](#) (στο οποίο δεν υπάρχουν όμως τα λήμματα «ανθολόγιο» και «ανθολογία»), αλλά και να είναι σε λειτουργία δύο υπολογιστές, ώστε να καταφύγουν οι μαθητές, αν το επιθυμούσαν, σε ψηφιακά

λεξικά και ανθολόγια. Πράγματι, δύο από τις τέσσερις ομάδες που σχηματίστηκαν επέλεξαν την έρευνα στο διαδίκτυο αντί για τα έντυπα ανθολόγια.

Το Φύλλο εργασίας 1 του αντίστοιχου συνταγμένου σεναρίου περιείχε τις παρακάτω δραστηριότητες:

Ερώτηση 1: Να βρείτε ένα νεοελληνικό λεξικό και να αντιγράψετε τι λέει στο λήμμα ‘λογοτεχνία’ (αν δεν ξέρετε τι σημαίνει η λέξη ‘λήμμα’, να βρείτε έναν γρήγορο τρόπο να το ανακαλύψετε!).

Ερώτηση 2: Αφού βρείτε **πού** βρίσκονται τα βιβλία λογοτεχνίας, να πείτε σε πόσα είδη τα έχουμε χωρίσει.

Ερώτηση 3: Να βρείτε μία συλλογή ποιημάτων και να γράψετε το όνομα του ποιητή και της συλλογής.

Ερώτηση 4: Να βρείτε πόσα βιβλία της Ζωρζ Σαρή έχουμε (αριθμό μόνο).

Ερώτηση 5: Φέτος θα μελετήσουμε **αποσπάσματα** από αρκετά μυθιστορήματα. Μπορείτε να βρείτε ένα από αυτά τα μυθιστορήματα στη βιβλιοθήκη;

Με βάση τη στόχευση που τέθηκε κατά την παραμετροποίηση του σεναρίου και δεδομένου ότι στο σχολείο μας δεν υπάρχει ακόμη οργανωμένη βιβλιοθήκη, οι ερωτήσεις του Φύλλου εργασίας 1 του αρχικού σεναρίου αυξήθηκαν σε αριθμό και προσαρμόστηκαν¹, ώστε:

α. να θυμηθούν οι μαθητές τι σημαίνει η λέξη «λογοτεχνία», όπως προέβλεπε και το αρχικό σενάριο, αλλά και να διδαχθούν και να αντιδιαστείλουν τους όρους «ανθολογία», «ανθολόγιο», «ποιητική συλλογή», «συγκεντρωτική έκδοση» (ερωτήσεις 1, 3, 4, 5),

β. να αρχίσουν τα παιδιά, με αφορμή την ερώτηση 6, να εκφράζουν τις προτιμήσεις τους και να προβληματίζονται για την υλική διάσταση και αισθητική ποιότητα του έντυπου βιβλίου (όπως, άλλωστε, προβλέπεται σε δραστηριότητα του Φύλλου εργασίας 4 του αρχικού σεναρίου),

¹ Βλ. Φύλλο Εργασίας 1, σ. 24.

γ. να ξεκινήσει η συζήτηση για την ανάγκη δημιουργίας βιβλιοθήκης για τον Γιάννη Ρίτσο στο σχολείο μας, καθώς αυτό φέρει το όνομά του (ερώτηση 2).

δ. να αρχίσουν οι μαθητές να διεξέρχονται με άνεση τα έντυπα και τα ηλεκτρονικά σχολικά ανθολόγια, ώστε να εντοπίζουν το υλικό που τους ζητείται ή τους ενδιαφέρει αλλά και τα βιβλιογραφικά στοιχεία που το αφορούν (ερώτηση 7).

Τα παιδιά εργάστηκαν με ζήλο μέχρι το τέλος της πρώτης ώρας. Πρώτη τελείωσε τη συμπλήρωση του [Φύλλου εργασίας 1](#) η ομάδα που τελικά αναδείχθηκε νικήτρια, καθώς είχε και τις περισσότερες σωστές απαντήσεις.

2^η ώρα

Κατά τη διάρκεια της δεύτερης ώρας αξιολογήθηκαν οι απαντήσεις των ομάδων, ενώ στον διαδραστικό πίνακα της τάξης συμπληρωνόταν ο παρακάτω πίνακας. Η διαδικασία κράτησε αμείωτο το ενδιαφέρον των μαθητών.

Πίνακας αποτελεσμάτων

	Ομάδα 1	Ομάδα 2	Ομάδα 3	Ομάδα 4	Bonus: η συνεργασία σας
Ερώτηση 1					
Ερώτηση 2					
Ερώτηση 3					
Ερώτηση 4					
Ερώτηση 5					
Σύνολο					

Επισημάνθηκε στους μαθητές ότι η ομάδα που τελικά κέρδισε είχε πράγματι και την καλύτερη συνεργασία μεταξύ των μελών της και τονίστηκε η αξία του καταμερισμού των εργασιών και της σωστής αξιοποίησης του χρόνου.

Ακολουθούν ως τεκμήρια αποσπάσματα από το [Φύλλο εργασίας 1](#), όπως συμπληρώθηκε από διάφορες ομάδες:

Ερώτηση 1: Να βρείτε ένα νεοελληνικό λεξικό και να αντιγράψετε τι λέει στο λήμμα «λογοτεχνία» (αν δεν ξέρετε τι σημαίνει η λέξη «λήμμα», να βρείτε ένα γρήγορο τρόπο να το ανακαλύψετε!).

Λογοτεχνία είναι η τέχνη του γράφει ή λογοτεχνική παραγωγή μιας χώρας ή εποχής.

Ερώτηση 2: Για ποιο σκοπό πιστεύετε ότι έχουμε συγκεντρώσει τα συγκεκριμένα βιβλία σε αυτήν τη βιβλιοθήκη:

Για να βρούμε λογοτεχνικά έργα.

Η ερώτηση 2 οδήγησε τα παιδιά σε απαντήσεις, όπως η παραπάνω. Ίσως, λοιπόν, παρά τον έντονα καθοδηγητικό χαρακτήρα που θα είχε, η ερώτηση αυτή θα έπρεπε να διατυπωθεί ως εξής: «Αν λάβετε υπόψη σας ότι το σχολείο μας ονομάζεται “Γιάννης Ρίτσος”, για ποιο σκοπό πιστεύετε ότι συγκεντρώσαμε τα συγκεκριμένα βιβλία σε αυτήν τη βιβλιοθήκη;».

Ενώ οι τρεις από τις τέσσερις ομάδες απάντησαν την ερώτηση 4, καμία δεν εντόπισε τη μοναδική ανθολογία του ποιητικού έργου του Ρίτσου που υπάρχει στη βιβλιοθήκη μας.

Ερώτηση 4: Τι σημαίνει η λέξη «ανθολογία»;

Συλλογή που περιέχει επιλεγμένα λογοτεχνικά κείμενα ή αποσπασματα κειμένων.

Το γεγονός ότι οι μαθητές δεν είναι εξοικειωμένοι με την ορολογία διαπιστώνεται από τις απαντήσεις τους στην ερώτηση 5. Μόνο μία ομάδα εντόπισε δύο από τις συγκεντρωτικές συλλογές. Διαπιστώσαμε, ωστόσο, ότι δεν έχει καταγραφεί ο πλήρης τίτλος των τόμων αυτών.

Ερώτηση 5: Σε ποια από τα βιβλία της βιβλιοθήκης μας θα ανατρέξει ο αναγνώστης για να βρει συγκεντρωμένες πολλές ποιητικές συλλογές μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου σε έναν τόμο; Να γράψετε τον/τους τίτλο/ους.

Γιάννης Ρίτσος Β', Γιάννης Ρίτσος ΙΒ'

Η ερώτηση 6 έδειξε ότι τα παιδιά προσήλθαν στο σενάριο χωρίς να γνωρίζουν τη σημασία της επιλογής των τυπογραφικών στοιχείων, των προμετωπίδων και των κοσμημάτων, της ποιότητας του χαρτιού κτλ. ως στοιχείων αισθητικής σε ένα αντικείμενο που έχει και υλική-εμπορική διάσταση, όπως το βιβλίο. Έτσι, συναντήσαμε απαντήσεις, όπως η παρακάτω, που δίνουν έμφαση στο περιεχόμενο, κάτι που, βέβαια, εξηγείται από τις προσλαμβάνουσες παραστάσεις των μαθητών.

Ερώτηση 6: Κάθε μέλος της ομάδας σας να επιλέξει ένα διαφορετικό βιβλίο του Γιάννη Ρίτσου που του έκανε εντύπωση για κάποιο λόγο. Να καταγράψει ο καθένας ή η καθεμιά τον τίτλο του βιβλίου που επέλεξε στα κενά που ακολουθούν.

Να καταγράψετε σύντομα για ποιο λόγο επέλεξε ο καθένας σας το συγκεκριμένο βιβλίο (π.χ. φαίνεται ότι θα έχει ενδιαφέρον περιεχόμενο, το επέλεξε για το ωραίο εξώφυλλο, τον εντυπωσιακό τίτλο, την καλύτερη έκδοση κτλ.)

«Γιάννης Ρίτσος» Παιήματα Η'
Σε δύσκολο έργο, που σερβίρει επειδή
έχει υπέροχα παιήματα

Τέλος, η ερώτηση 7 κινητοποίησε ιδιαίτερος τους μαθητές, που εντόπισαν τα ποιήματα είτε μέσω του πίνακα περιεχομένων είτε μέσω του διαδικτύου.

Ερώτηση 7: Ποια από τα ποιήματα του Γιάννη Ρίτσου ανθολογούνται στα τρία σχολικά ανθολόγια του Γυμνασίου; Να καταγράψετε τους τίτλους τους και την ποιητική συλλογή από την οποία προέρχονται (Ο αριθμός των κελιών του πίνακα δεν είναι ενδεικτικός).

ΤΙΤΛΟΣ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ	ΟΝΟΜΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ
Τζιτζικα στίσαν το κεφάλι	Παιχνίδια γ' αραουά και του νερού
Πρωινό οστράκο	Πρωινό οστράκο
Γ' οστράκο βρεθεί	Λεωκωπό Αουλάκης για παρτίκι
Ερημωμένα χέρια	
Αρσενικό οστράκο	Ναρταρίες Α'
Ρωμιοσύνη	Ρωμιοσύνη

Ας σημειωθεί ότι ο περιορισμένος χρόνος οδήγησε σε κάποιες περιπτώσεις είτε σε πρόχειρη ανάγνωση κάποιων ερωτήσεων (επομένως σε παρανοήσεις) είτε σε ορθογραφικά λάθη, όπως παραπάνω.

Καθώς αξιολογούνταν οι απαντήσεις των ομάδων, γράψαμε στον πίνακα τους όρους με τους οποίους ήρθαμε σε επαφή και εξηγήσαμε πώς και γιατί από τις αυτοτελείς ποιητικές συλλογές περνάμε στις συγκεντρωτικές εκδόσεις και τις ανθολογίες. Η συζήτηση προσανατολίστηκε και στο τι και γιατί εκδίδεται ή επανεκδίδεται.

Στον διαδραστικό πίνακα προβλήθηκαν καταρχάς οι αναρτήσεις που υπάρχουν για τον Γιάννη Ρίτσο στην [ιστοσελίδα του σχολείου μας](#) και στη συνέχεια σκαναρισμένες η σελίδα τίτλου και η σελίδα με τον κολοφώνα μιας ποιητικής συλλογής του Ρίτσου. Συζητήσαμε σύντομα σχετικά με τους λόγους ύπαρξης των

συγκεκριμένων στοιχείων, καθώς και για την αισθητική της συγκεκριμένης έκδοσης (κοσμήματα, γραμματοσειρά, ποιότητα χαρτιού κτλ.).

Στη συνέχεια, αξιολογήσαμε (ποσοτικά) την παρουσία του Ρίτσου στα σχολικά ανθολόγια που χρησιμοποιούνται αυτή τη στιγμή στο Γυμνάσιο, τη χαρακτηρίσαμε ως ικανοποιητική, ενώ ζητήθηκε από τους μαθητές να εικάσουν τους λόγους για τους οποίους ανθολογούνται αρκετά ποιήματά του σπουδαίου αυτού ποιητή.

Η συζήτηση κατέληξε σε ζητήματα πρακτικότερα. Σκεφτήκαμε αν θα έπρεπε να είναι η συγκεκριμένη συλλογή βιβλίων στη διάθεση όλων των μαθητών, αν θα πρέπει να είναι εύκολα προσβάσιμη και να εμπλουτίζεται σταδιακά. Το ενδιαφέρον των μαθητών ήταν μεγάλο και έτσι, σύμφωνα και με την πρόταση του αρχικού σεναρίου², προέτρεψα τους μαθητές να αποφασίσουν αν θα ήθελαν ως τμήμα, με την ευκαιρία της εφαρμογής του σεναρίου μας, να “υιοθετήσουν” την υπό δημιουργία βιβλιοθήκη του Γιάννη Ρίτσου του σχολείου μας, φροντίζοντας, όσο είναι δυνατό, για την εύρυθμη λειτουργία της και τον εμπλουτισμό της. Η πρόταση έγινε ομόφωνα δεκτή και συμφωνήσαμε να σκεφθούν για το επόμενο μάθημα τα παιδιά τι θα έπρεπε να αναφέρεται στην επιστολή με την οποία θα πρότειναν στον Διευθυντή του σχολείου να “υιοθετήσουν” ως τμήμα τη βιβλιοθήκη του Ρίτσου.

Στη συνέχεια, τους μοιράστηκε το [Φύλλο ατομικής εργασίας](#) και τους ζητήθηκε να το συμπληρώσουν στο σπίτι. Τροποποίησα αυτό το Φύλλο Εργασίας σε σχέση με το αρχικό σενάριο ενσωματώνοντας ερωτήσεις από το Ατομικό Φύλλο Εργασίας 2³, το οποίο, άλλωστε, δε θα ήταν δυνατό να δοθεί στους μαθητές, καθώς και το επόμενο μάθημα θα ήταν δίωρο.

Σκοπός του [Φύλλου ατομικής εργασίας](#) ήταν, όπως και στο αρχικό σενάριο, να ψάξουν οι μαθητές τα περιεχόμενα του ανθολογίου τους, ώστε να εξοικειωθούν και με αυτή τη διαδικασία, να προσέξουν τα βιβλία της βιβλιοθήκης του σπιτιού τους (ή κάποιου συγγενικού σπιτιού) και να τα κατατάξουν σε κατηγορίες και τέλος, να

² Βλ. την ενότητα «Άλλες εκδοχές» στο αρχικό συνταγμένο σενάριο της Αρετάκης.

³ Βλ. Παράρτημα, σ. 38.

προτείνουν πέντε βιβλία για τη βιβλιοθήκη του σχολείου. Στόχος της τελευταίας δραστηριότητας ήταν να εστιάσουν την προσοχή τους και να καταγράψουν τα στοιχεία τίτλου των βιβλίων αυτών, εφαρμόζοντας όσα είχαν προαναφερθεί.

Δεύτερο δίωρο

3^η ώρα

Και αυτό το δίωρο πραγματοποιήθηκε εξ ολοκλήρου στην αίθουσα διδασκαλίας, λόγω μη διαθεσιμότητας του εργαστηρίου πληροφορικής. Στην αρχή της πρώτης ώρας ζήτησα από τους μαθητές να διαβάσουν κάποιες από τις απαντήσεις τους στο [Φύλλο ατομικής εργασίας](#). Τα παιδιά είχαν εργαστεί ικανοποιητικά καταγράφοντας τις προτιμήσεις τους. Εντόπισαν μέσω των περιεχομένων τα ονόματα των ξένων πεζογράφων (βέβαια, τους επισημάνθηκε ότι κακώς πολλά παιδιά συμπεριέλαβαν σε αυτούς την Τατιάνα Γκρίτση-Μιλιέξ). Στη βιβλιοθήκη του σπιτιού των παιδιών κυριαρχούν, κατά δήλωσή τους, τα λογοτεχνικά βιβλία. Επιπλέον, τα βιβλία που πρότειναν να συμπεριληφθούν στη βιβλιοθήκη του σχολείου ήταν σε πολλές περιπτώσεις τα αναμενόμενα: *Το ημερολόγιο ενός σπασίκλα*, *Το ημερολόγιο μιας ξενέρωτης*, βιβλία του Τόλκιν, αλλά και το αναγνωστικό *Τα ψηλά βουνά*. Αρκετές αναφορές υπήρχαν σε βιβλία της Ζωρζ Σαρή και της Άλκης Ζέη. Με λίγες εξαιρέσεις, απουσίαζε από τις προτάσεις των μαθητών η παλαιότερη κλασική λογοτεχνία, ελληνική και παγκόσμια. Ενδεικτικά, παρατίθεται η ατομική εργασία μιας μαθήτριας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

μαθηματικά - αρχαία

Ασκήσεις

Α.

1) Ίσλα Κασέτιο «Μανιόρα στην πόλη»
 Άλκις Τζαφού «Ολοπάρτα και ταχυρόνομο»
 Χρόσος Ντίκου «Παραγωγή Χριστουγέννων»
 Τατιάνα Βούτσα-Μισσιζ «Οδοιπόροι στην Πόλη»
 Τζαν Φάουτς «Κοιτώντας την Αθήνα»
 Όσκαρ Ουάιλντ «Οπιστά φίλος»
 Άντρον Τσίμης «Ο Βάνκας»
 Λουίς Σεπιάλβιδα «Το φαίρα κύμα»
 Τζακ Λόντον «Ο αιδώσιμος»

Ένα ήχος συρραφίας που θα βρω άρεσε να εφαρμόζεται στο Ανθίσμα της Βιβλιοθήκης είναι ο Χάρης Μπαζής.

Β.

Το βιβλίο που νομίζω στη βιβλιοθήκη του σχολείου μου είναι πορτογαλικό και ιστορικό. Η μεγαλύτερη κατηγορία βιβλίων είναι ιστορικά. Ένα βιβλίο που μου άρεσε είναι ότι θα μπορούσε να διαβαστεί σε λίγο καιρό είναι πορτογαλικό και έχει τίτλο "Το βιβλίο της ειρήνης".

Γ.

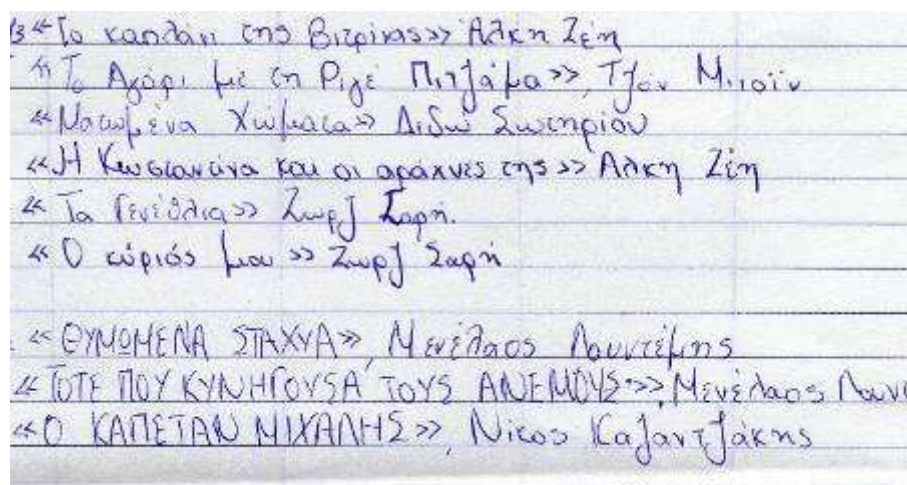
Πέντε βιβλία που θα ήθελα να περιλαμβάνονται στη βιβλιοθήκη του σχολείου μου είναι τα Χάρη Οικονομικά.

Χρονιά στις φάρες, Με Ομορφένια, Ο Αρχοντας των Λαχτιδιών, Ντιέβεντ Κέρφιλντ.

- Χάρη Οικονομικά = συρραφίας Χάρη Μπαζής
 : εκδόσεις Άρκαδα
 : ημερομηνία έκδοσης, 2009
- Χρονιά στις φάρες = συρραφίας Άλκις Τζαφού
 : εκδόσεις Μεταίχμη
 : ημερομηνία έκδοσης, 2011
- Με Ομορφένια = συρραφίας Όσκαρ Ουάιλντ
 : εκδόσεις Άρκαδα
 : ημερομηνία έκδοσης, 2006
 : ημερομηνία έκδοσης, 2014
- Ο Αρχοντας των Λαχτιδιών = συρραφίας Τζαν Φάουτς
 : εκδόσεις Κέδρος
 : ημερομηνία έκδοσης,
- Ντιέβεντ Κέρφιλντ = συρραφίας Τζορτζ Ντίκου
 : εκδόσεις Άρκαδα
 : ημερομηνία έκδοσης, πρώτη έκδοση, 2006
 : ημερομηνία έκδοσης, 2014

Στο σημείο αυτό μια ευχάριστη έκπληξη –πρωτοβουλία μιας μαθήτριας– περίμενε την τάξη. Η συγκεκριμένη μαθήτρια είχε φέρει μαζί της τα βιβλία που κατέγραψε ως προτάσεις της για τη βιβλιοθήκη του σχολείου. Οι υπόλοιποι μαθητές συμφώνησαν να φέρουν κάποια βιβλία από την προσωπική τους βιβλιοθήκη και εν όψει των Χριστουγέννων να λειτουργήσει μια μικρή δανειστική βιβλιοθήκη της τάξης. Η γραμματέας του πενταμελούς συμβουλίου της τάξης άρχισε μια πρόχειρη καταγραφή των βιβλίων, όπως φαίνεται στην παρακάτω εικόνα:

Στη συνέχεια, τα παιδιά ανέφεραν τις προτάσεις τους για την επιστολή προς τον Διευθυντή σχετικά με την “υιοθεσία” της βιβλιοθήκης του Γιάννη Ρίτσου. Το πενταμελές συμβούλιο του τμήματος ανέλαβε να τις αξιολογήσει, να συντάξει το τελικό κείμενο και να το επιδώσει. Το τελικό κείμενο παρατίθεται παρακάτω. Σημειώνω απλώς την έκφραση «μαθητευόμενοι βιβλιοθηκάριοι» που υιοθέτησαν τα παιδιά, γεγονός που δείχνει ότι η ιδέα της εμπλοκής των παιδιών στην όλη διαδικασία που προβλεπόταν από το σενάριο, απέδωσε καρπούς. Επίσης, το γεγονός ότι το τελικό κείμενο δεν πληκτρολογήθηκε δείχνει, νομίζω, ότι οι μαθητές της Α΄ Γυμνασίου δεν έχουν συνήθως ευχέρεια στην πληκτρολόγηση εκτενέστερων κειμένων. Όπως ήταν φυσικό, η πρόταση των μαθητών έγινε δεκτή με ενθουσιασμό από τη Διεύθυνση του σχολείου, καθώς έχει έντονα συμβολικό χαρακτήρα και βοηθά

τα παιδιά να αγαπήσουν το σχολείο τους και να κατανοήσουν την αξία της προσφοράς εθελοντικής εργασίας.

Σπάρτη, 18 Δεκεμβρίου 2013.

Κύριε Διευθυντή,

Είμαστε μαθητές της Α3 τάξης του 4^{ου} Γυμνασίου Σπάρτης και θέλουμε να σας ενημερώσουμε ότι ύστερα από εθελοντική απόφαση συμφωνήσαμε να υιοθετήσουμε την εκκαθαρισμένη βιβλιοθήκη του Γιάννη Ρίτσου.

Η καλή διαγωγή και ευγένεια που έχουμε δείξει ως τμήμα μας κάνει να πιστεύουμε ότι θα κάνετε αυτό το αίτημά μας.

Ως καθιευόμενοι βιβλιοθηκάρχοι θα κάνουμε μια σειρά από μικρές έρευνες και θα ενδιαφερόμαστε να εξοπλιστεί η βιβλιοθήκη του σχολείου μας με διάφορα άλλα βιβλία από τα οποία θα προκύψουν άλλοι αιματηρές και αυθαίρετες πληροφορίες και να εφορμήσουμε τις γνώσεις τους.

Επειδή γνωρίζουμε το ενδιαφέρον που δείχνετε προς το σχολείο μας και τούτου στέκεστε αρωγός στις προσπάθειες των μαθητών, προτείνουμε να μας επιστρέψετε την εκκαθαρισμένη βιβλιοθήκη του Γιάννη Ρίτσου.

Εν συντομία σας ευχαριστούμε θερμά.

Οι μαθητές του 3^{ου} τμήματος της Α' τάξης του 4^{ου} Γυμνασίου Σπάρτης
«Γιάννης Ρίτσος»

Η επιστολή προς τον Διευθυντή του σχολείου

4^η ώρα

Κατά τη δεύτερη ώρα του δεύτερου δώρου, προβλήθηκε στον διαδραστικό πίνακα το αρχείο Excel, στο οποίο είναι καταγεγραμμένα τα βιβλία του Ρίτσου που έχουμε αποκτήσει έως τώρα και είδαμε ποια στοιχεία του τίτλου καθενός έχουν καταγραφεί.

Σε μια συμβολικού χαρακτήρα κίνηση, παραδόθηκε στο Προεδρείο της τάξης αντίγραφο του αρχείου αυτού, ώστε να είναι ενημερωμένοι οι μαθητές για το μέχρι τώρα υλικό της βιβλιοθήκης και, αν επιθυμούν, να συμπληρώνουν σταδιακά το αρχείο με στοιχεία για τα βιβλία που θα αποκτηθούν. Πάντως, οι μαθητές δήλωσαν ότι δε γνώριζαν ακόμη τη χρήση του συγκεκριμένου λογισμικού.

Κατόπιν, καταφύγαμε στη «[Σύνθετη αναζήτηση](#)» του *Λεξικού της Κοινής Νεοελληνικής* στην «Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα» επιλέγοντας το σημασιολογικό πεδίο «Τυπογραφία». Σχολιάσαμε κάποια από τα 42 αποτελέσματα που επέστρεψε η μηχανή αναζήτησης και πρότεινα ως προαιρετική εργασία την επιλογή και παράθεση κάποιων από αυτά τα λήμματα, για τα οποία έγινε λόγος στο προηγούμενο δίωρο, σε ένα δισέλιδο φυλλάδιο που θα μοιραστεί στους μαθητές. Στόχος αυτής της δραστηριότητας ήταν να συγκεντρώσουμε όρους και λέξεις που ακούστηκαν κατά το προηγούμενο δίωρο, αλλά και να ενημερωθούν οι μαθητές για τον τρόπο χρήσης του συγκεκριμένου ηλεκτρονικού εργαλείου.

Στη συνέχεια, τους διένειμα το [Φύλλο εργασίας 2](#) και προέβαλα στον διαδραστικό πίνακα την ιστοσελίδα μιας Δημόσιας Βιβλιοθήκης. Είδαμε πώς λειτουργεί η μηχανή αναζήτησης του συγκεκριμένου ιστοχώρου και περιηγηθήκαμε στις διάφορες ενότητες του.

Ζητήθηκε ως ομαδική εργασία, που θα εκπονούνταν εκτός σχολικής τάξης, να καταγραφούν κάποια από τα βιβλία του Ρίτσου που συμπεριλαμβάνονται στη βιβλιοθήκη με την οποία θα ασχοληθεί κάθε ομάδα, αλλά και μία ή δύο από τις δραστηριότητες της βιβλιοθήκης που έκαναν εντύπωση στους μαθητές. Η εργασία, που στο αρχικό σενάριο προβλεπόταν να γίνει στο εργαστήριο πληροφορικής, ανατέθηκε ως εργασία εκτός σχολικού χρόνου, καθώς το εργαστήριο μετά την αλλαγή του προγράμματος λειτουργίας του σχολείου δεν ήταν διαθέσιμο, αλλά και επειδή η έρευνα αυτή θα απαιτούσε μία με δύο επιπλέον διδακτικές ώρες, ώστε να παρουσιαστούν οι εργασίες από τις ομάδες. Επιπρόσθετα, θεώρησα ότι θα ήταν

ιδιαίτερα ωφέλιμο για τα παιδιά να συνεργαστούν και εκτός τάξης για μια σύντομη ομαδική εργασία.

Η ομάδα που επέλεξε τη Βιβλιοθήκη Σπάρτης πρότεινε να την επισκεφθεί και να εργαστεί σε φυσικό χώρο. Η πρότασή της έγινε φυσικά δεκτή, ενώ υποσχθήκαμε ότι θα προγραμματιστεί επίσκεψη όλης της τάξης στην εν λόγω βιβλιοθήκη, στην οποία φυλάσσεται και το αρχείο του Νικηφόρου Βρεττάκου και εκπονούνται εκπαιδευτικά προγράμματα εξοικείωσης των μαθητών με το σύστημα Dewey. Με την ευκαιρία προβλήθηκαν στον διαδραστικό πίνακα σχετικές αναρτήσεις από την [ιστοσελίδα του σχολείου](#) για παλαιότερες δραστηριότητές μας στον χώρο της συγκεκριμένης βιβλιοθήκης.

Κατά τα πέντε τελευταία λεπτά συμπληρώθηκε το [Φύλλο αξιολόγησης του σεναρίου](#) (ανώνυμα), που επιβεβαίωσε ότι οι μαθητές θεώρησαν το σενάριο χρήσιμο, γιατί αποκόμισαν τις προσδοκώμενες γνώσεις και δεξιότητες, καθώς στα σχετικά ερωτήματα οι περισσότερες απαντήσεις ήταν καταφατικές. Όσον αφορά στην τελευταία ερώτηση (*τι μου έρχεται στο μυαλό όταν σκέφτομαι βιβλιοθήκη;*) οι μαθητές έδωσαν απαντήσεις όπως οι παρακάτω: «διάβασμα | μια σημαντική συλλογή από χρήσιμα βιβλία | βιβλία | λογοτεχνικά βιβλία | ένα μέρος όπου φυλάσσεται ένα σύνολο βιβλίων (είτε ιστορικά, είτε επιστημονικής φαντασίας είτε λογοτεχνικά) | Γιάννης Ρίτσος | καινούργια, ευχάριστα πράγματα | ένας τόπος που βάζουμε βιβλία | ένας χώρος με πολλά βιβλία από διάφορους συγγραφείς και το ταξίδι μέσα από αυτά | ευχαρίστηση. Μπορώ να ανακαλύπτω περισσότερα πράγματα που μου αρέσουν. | Γνώση, διασκέδαση, χαρά, εμπλουτισμένο λεξιλόγιο, φαντασία. Ο χώρος που ηρεμώ και διαβάζω πολλά βιβλία. Εμείς που γίναμε βιβλιοθηκάριοι. Η βιβλιοθήκη αποτελείται από πολλά βιβλία που θα τα χαρακτήριζα εργαλεία σκέψης».

Ακολουθεί ενδεικτικά ένα από τα Φύλλα αξιολόγησης του σεναρίου:

Φύλλο αξιολόγησης σεναρίου

Νότιο από την τσικρή μου με βιβλία και βιβλιοθήκες στο πλαίσιο του σεναρίου μπορεί πλέον σχετικά εύκολα να:

ξεχωρίζω τα λογοτεχνικά βιβλία από τα υαλοειδή βιβλία (ιστορικά, λεξικά κτλ.)

πολύ εύκολο εύκολα σχετικά εύκολα μάλλον δύσκολα

κατάλαβα ότι ένα Ανθολόγιο περιέχει κάποινα πολλάν συγγραφέων – ποιητών

ναι όχι δεν είμαι σίγουρος/η

κατάλαβα ότι υπάρχουν συγκεντρωτικές συλλογές, ανθολογίες, αλλά και αυτοτελείς ποιητικές συλλογές.

ναι όχι δεν είμαι σίγουρος/η

μπορώ να βρω την ιστοσελίδα μιας βιβλιοθήκης στο Διαδίκτυο.

πολύ εύκολα εύκολα σχετικά εύκολα μάλλον δύσκολα

γνωρίζω ότι στην πόλη μου υπάρχει Δημόσια Βιβλιοθήκη, με ιστοσελίδα στο Διαδίκτυο.

ναι όχι δεν είμαι σίγουρος/η

προσέχω πλέον τον τίτλο των βιβλίων

πολύ καλά καλά λίγο πολύ λίγο

γνωρίζω ότι τα περισσότερα βιβλία έχουν κωλοφάνια

ναι όχι δεν είμαι σίγουρος/η

με ενδιαφέρει η αισθητική μιας έκδοσης

ναι όχι δεν είμαι σίγουρος/η

Και τέλος: τι μου άρχειται εύρα στο μυαλό όταν σκέφτομαι 'βιβλιοθήκη'; (Γράψε μια λέξη, μια πρόταση, μια περίοδο)

Είναι όλη εκείνη η ώρα που είσαι δίπλα βιβλίων τα οποία μπορεί να διαβάσεις από το πιο μικρό παιδί έως το πιο μεγάλο άνθρωπο. Με αυτόν τον τρόπο είσαι μερικών να μάθουν παθητικά πράγματα κ' να διευρύνουν τα ενδιαφέροντα κ' τα γούστα τους.

Συνοψίζοντας, αν κρίνω από τις μέχρι αυτήν τη στιγμή πρωτοβουλίες και τον ενθουσιασμό των μαθητών, το σενάριο έχει ήδη πετύχει να κινητοποιήσει το

ενδιαφέρον των μαθητών, να τους εμπλέξει ενεργά στην εκπαιδευτική διαδικασία και να αποτελέσει ένα μικρό βήμα για την καλλιέργεια της σχέσης τους με το βιβλίο.

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Φύλλο εργασίας 1

Ποιοι θα είναι οι καλύτεροι βιβλιοθηκάριοι;

Έτοιμες οι ομάδες; Φροντίστε να οργανωθείτε καλύτερα από τους άλλους (να αποφασίσετε ποιος θα ψάχνει, ποιος θα γράφει τι κλπ.). Επίσης, κάθε ομάδα θα πρέπει να έχει από ένα Ανθολόγιο Λογοτεχνίας, γιατί θα το χρειαστείτε κάποια στιγμή.

Ξεκινάμε λοιπόν! Θα πρέπει να απαντήσετε σωστά στις επόμενες ερωτήσεις. Όποια ομάδα θα κριθεί ότι είχε την καλύτερη συνεργασία θα πάρει στο τέλος έναν βαθμό επιπλέον.

Ερώτηση 1: Να βρείτε ένα νεοελληνικό λεξικό και να αντιγράψετε τι λέει στο λήμμα «λογοτεχνία» (αν δεν ξέρετε τι σημαίνει η λέξη «λήμμα», να βρείτε έναν γρήγορο τρόπο να το ανακαλύψετε!).

.....

.....

.....

Ερώτηση 2: Για ποιον σκοπό πιστεύετε ότι έχουμε συγκεντρώσει τα συγκεκριμένα βιβλία σε αυτήν τη βιβλιοθήκη;

.....

.....

.....

Ερώτηση 3: Να βρείτε μία ανθολογία ποιημάτων του Γιάννη Ρίτσου και να γράψετε το όνομα του ανθολόγου.

.....

.....

Ερώτηση 4: Τι σημαίνει η λέξη «ανθολογία»;

.....

.....

.....

Ερώτηση 5: Σε ποια από τα βιβλία της βιβλιοθήκης μας θα ανατρέξει ο αναγνώστης για να βρει συγκεντρωμένες πολλές ποιητικές συλλογές μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου σε έναν τόμο; Να γράψετε τον/τους τίτλο/ους.

.....

.....

Ερώτηση 6: Κάθε μέλος της ομάδας σας να επιλέξει ένα διαφορετικό βιβλίο του Γιάννη Ρίτσου που του έκανε εντύπωση για κάποιο λόγο. Να καταγράψει ο καθένας ή η καθεμιά τον τίτλο του βιβλίου που επέλεξε στα κενά που ακολουθούν.

Να καταγράψετε σύντομα για ποιο λόγο επέλεξε ο καθένας σας το συγκεκριμένο βιβλίο (π.χ. φαίνεται ότι θα έχει ενδιαφέρον περιεχόμενο, το επιλέξατε για το ωραίο εξώφυλλο, τον εντυπωσιακό τίτλο, την καλαίσθητη έκδοση κτλ.)

.....

.....

.....

.....

.....

Ερώτηση 7: Ποια από τα ποιήματα του Γιάννη Ρίτσου ανθολογούνται στα τρία σχολικά ανθολόγια του Γυμνασίου; Να καταγράψετε τους τίτλους τους και την ποιητική συλλογή από την οποία προέρχονται (Ο αριθμός των κελιών του πίνακα δεν είναι ενδεικτικός).

ΤΙΤΛΟΣ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ	ΟΝΟΜΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ

Φύλλο ατομικής εργασίας

Αφού ως τμήμα συμφωνήσαμε να υιοθετήσουμε την εκκολαπτόμενη βιβλιοθήκη του Γιάννη Ρίτσου, ως μαθητευόμενοι βιβλιοθηκάριοι που είμαστε θα πρέπει να κάνουμε μια σειρά από μικρές έρευνες. Έτσι, για την επόμενη φορά:

Α. Ψάχνω στο Ανθολόγιο της Α΄ Γυμνασίου: περιλαμβάνει κάποιον/ους ξένο / ους συγγραφέα/είς και ποιον/ποιους; Καταγράφω τον τίτλο του/των κειμένου/ων που ανθολογείται/ούνται. Γνωρίζω κάποιον ξένο συγγραφέα που θα μου άρεσε να εμφανίζεται στο Ανθολόγιο της τάξης μας; Β. Ψάχνω στη βιβλιοθήκη του σπιτιού μου: τι βιβλία υπάρχουν, ποια είναι η μεγαλύτερη κατηγορία βιβλίων (λογοτεχνία, ιστορία;), ποιο βιβλίο από αυτά πιστεύω ότι θα μπορώ να διαβάσω σε λίγο καιρό (ας πούμε στο τέλος της Α΄ τάξης); Γ. Βρίσκω είτε από το Διαδίκτυο, είτε από μια επίσκεψη σε ένα βιβλιοπωλείο ή σε κάποια βιβλιοθήκη (τη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σπάρτης ή τη βιβλιοθήκη του σπιτιού μου ή κάποιου συγγενικού/φιλικού σπιτιού) πέντε (5) βιβλία που θα ήθελα να περιλαμβάνονται στη βιβλιοθήκη του σχολείου μου. Καταγράφω τα στοιχεία της “ταυτότητας” των βιβλίων (συγγραφέα, τίτλο, εκδοτικό οίκο, ημερομηνία έκδοσης).

Υπόσχεση: όποιο βιβλίο εμφανιστεί στις λίστες σας αρκετές φορές, θα προτείνουμε να αγοραστεί για τη σχολική βιβλιοθήκη.

Φύλλο εργασίας 2

Η επιμόρφωση συνεχίζεται! Τώρα που γνωρίζουμε λίγο καλύτερα τη βιβλιοθήκη μας, ας ρίξουμε μια ματιά στις βιβλιοθήκες κάποιων πόλεων στη χώρα μας.

Η ομάδα 1 θα επισκεφτεί τη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας.

Η ομάδα 2 τη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σπάρτης.

Η ομάδα 3 την Παπαχαλαράμπειο Δημόσια Βιβλιοθήκη Ναυπάκτου.

Η ομάδα 4 τη Βικελαία Βιβλιοθήκη του Ηρακλείου.

Αφού μπούμε στις ιστοσελίδες των βιβλιοθηκών (γνωρίζουμε όλοι τον τρόπο, έτσι δεν είναι;), θα περιηγηθούμε για λίγο και θα διαβάσουμε προσεκτικότερα τις δραστηριότητές τους.

Θα επιλέξουμε μία δραστηριότητα (ή δυο αν θέλετε) που μας αρέσει περισσότερο και στο τέλος θα μιλήσουμε γι' αυτήν στις άλλες ομάδες.

Επίσης, θα δούμε πόσα βιβλία που σχετίζονται με τον Γιάννη Ρίτσο υπάρχουν σε καθεμιά από αυτές τις βιβλιοθήκες.

Φύλλο αξιολόγησης σεναρίου

Μετά από την επαφή μου με βιβλία και βιβλιοθήκες στο πλαίσιο του σεναρίου μπορώ πλέον σχετικά εύκολα να:

ξεχωρίζω τα λογοτεχνικά από τα υπόλοιπα βιβλία (ιστορικά, λεξικά κτλ.):

- πολύ εύκολα εύκολα σχετικά εύκολα μάλλον δύσκολα

κατάλαβα ότι ένα Ανθολόγιο περιέχει κείμενα πολλών συγγραφέων–ποιητών:

- ναι όχι δεν είμαι σίγουρος/η

κατάλαβα ότι υπάρχουν συγκεντρωτικές συλλογές, ανθολογίες, αλλά και αυτοτελείς ποιητικές συλλογές:

- ναι όχι δεν είμαι σίγουρος/η

μπορώ να βρω την ιστοσελίδα μιας βιβλιοθήκης στο Διαδίκτυο:

- πολύ εύκολα εύκολα σχετικά εύκολα μάλλον δύσκολα

γνωρίζω ότι στην πόλη μου υπάρχει Δημόσια Βιβλιοθήκη, με ιστοσελίδα στο διαδίκτυο:

- ναι όχι δεν είμαι σίγουρος/η

προσέχω πλέον τον τίτλο των βιβλίων:

- πολύ καλά καλά λίγο πολύ λίγο

γνωρίζω ότι τα περισσότερα βιβλία έχουν κολοφώνα:

- ναι όχι δεν είμαι σίγουρος/η

με ενδιαφέρει η αισθητική μιας έκδοσης:

- ναι όχι δεν είμαι σίγουρος/η

Και τέλος: τι μου έρχεται τώρα στο μυαλό όταν σκέφτομαι ‘βιβλιοθήκη’; (γράψε μια λέξη, μια πρόταση, μια περίοδο)

Z. ΆΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Εφόσον ο εκπαιδευτικός που θα εφαρμόσει το σενάριο θεωρεί σκόπιμο να αφιερώσει περισσότερο χρόνο, ανάλογα με τις δεξιότητες των μαθητών του, μπορεί να πραγματοποιήσει περισσότερες δραστηριότητες με τη χρήση Τ.Π.Ε. (δημιουργία αφίσας για τη βιβλιοθήκη ή για την προώθηση της φιλαναγνωσίας, δημιουργία ταινίας μικρού μήκους με σχετικό θέμα, δημιουργία βάσεως δεδομένων για τη βιβλιοθήκη, εμπλουτισμός του υπάρχοντος αρχείου καταγραφής των βιβλίων κλπ).

H. ΚΡΙΤΙΚΗ

Η ύπαρξη ενός ή δύο εργαστηρίων πληροφορικής σε κάθε σχολικό συγκρότημα καθιστά συχνά ανυπέρβλητα τα εμπόδια για την εφαρμογή κάποιων δραστηριοτήτων με ενεργό συμμετοχή των μαθητών μέσα στο εργαστήριο. Τα σχετικά προβλήματα θα αυξάνονται όσο πληθαίνουν οι εκπαιδευτικοί που έχουν επιμορφωθεί στη χρήση των Τ.Π.Ε. (Επιμόρφωση Β' επιπέδου). Ίσως θα έπρεπε, λοιπόν, να επανεξεταστεί η δημιουργία φορητών εργαστηρίων.

Στην προκειμένη περίπτωση, κατά το δεύτερο δίωρο, αρκέστηκα σε απλή επίδειξη κάποιων ιστοχώρων, ενώ θα ήταν σαφώς δημιουργικότερο αν η έρευνα και η εκπόνηση των εργασιών σχετικά με τις ψηφιακές βιβλιοθήκες πραγματοποιούνταν στο εργαστήριο πληροφορικής. Πάντως, κρίνω αρκετά σημαντικό να εκπονούνται ομαδικές εργασίες εκτός σχολικού χρόνου, καθώς με αυτόν τον τρόπο οι μαθητές μαθαίνουν να συνεργάζονται είτε σε φυσικό χώρο είτε διαδικτυακά.

Οι δραστηριότητες που προτεινόταν από το πρώτο σενάριο αφορούσαν τέσσερα μονώρα μαθήματα, ενώ στο πρόγραμμά μας υπήρχαν συνεχόμενα δίωρα. Έτσι, αναγκάστηκα να αφαιρέσω κάποιες δραστηριότητες, αλλά και να προσαρμόσω άλλες στα δεδομένα του σχολείου μου (απουσία βιβλιοθήκης κλπ).

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Πρόγραμμα Σπουδών για τη διδασκαλία της λογοτεχνίας στην υποχρεωτική εκπαίδευση. Οδηγός για τον εκπαιδευτικό. Στο πλαίσιο της πράξης «ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (Σχολείο 21^{ου} αιώνα) – Νέο Πρόγραμμα Σπουδών. Με συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε. Κ. Τ.)

<http://ebooks.edu.gr/info/newps/%CE%93%CE%BB%CF%8E%CF%83%CF%83%CE%B1%20-%20%CE%9B%CE%BF%CE%B3%CE%BF%CF%84%CE%B5%CF%87%CE%BD%CE%AF%CE%B1/%CE%9F%CE%B4%CE%B7%CE%B3%CF%8C%CF%82%20%CE%9B%CE%BF%CE%B3%CE%BF%CF%84%CE%B5%CF%87%CE%BD%CE%AF%CE%B1%CF%82%20%CE%B3%CE%B9%CE%B1%20%CE%94%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C%20%CE%BA%CE%B1%CE%B9%20%CE%93%CF%85%CE%BC%CE%BD%CE%AC%CF%83%CE%B9%CE%BF.pdf>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Φύλλο εργασίας 1

Ποιοι θα είναι οι καλύτεροι βιβλιοθηκάριοι;

Έτοιμες οι ομάδες; Φροντίστε να οργανωθείτε καλύτερα από τους άλλους (να αποφασίσετε ποιος θα ψάχνει, ποιος θα γράφει κλπ). Επίσης, θα πρέπει να έχει από ένα Ανθολόγιο Λογοτεχνίας κάθε ομάδα γιατί θα το χρειαστείτε κάποια στιγμή.

Ξεκινάμε λοιπόν! Ρίξτε μια γρήγορη ματιά στις θεματικές ενότητες της βιβλιοθήκης.

Θα πρέπει να απαντήσετε σωστά στις επόμενες ερωτήσεις. Όποια ομάδα θα κριθεί ότι είχε την καλύτερη συνεργασία θα πάρει έναν βαθμό επιπλέον.

Ερώτηση 1: Να βρείτε ένα νεοελληνικό λεξικό και να αντιγράψετε τι λέει στο λήμμα «λογοτεχνία» (αν δεν ξέρετε τι σημαίνει η λέξη «λήμμα», να βρείτε έναν γρήγορο τρόπο να το ανακαλύψετε!).

.....

.....

.....

Ερώτηση 2: Αφού βρείτε πού βρίσκονται τα βιβλία λογοτεχνίας, να πείτε σε πόσα είδη τα έχουμε χωρίσει.

.....

Ερώτηση 3: Να βρείτε μία συλλογή ποιημάτων και να γράψετε το όνομα του ποιητή και της συλλογής.

.....

Ερώτηση 4: Να βρείτε πόσα βιβλία της Ζωρζ Σαρή έχουμε (αριθμό μόνο).

.....

Και τέλος, **ερώτηση 5**: Φέτος θα μελετήσουμε **αποσπάσματα** από αρκετά μυθιστορήματα. Μπορείτε να βρείτε ένα από αυτά τα μυθιστορήματα στη βιβλιοθήκη;

.....

Μπράβο στην ομάδα που κέρδισε! Τα βραβεία είναι δύο:

κουλούρι από το κυλικείο στα μέλη της και

η ομάδα που κέρδισε θα διαλέξει το πρώτο κείμενο με το οποίο θα ασχοληθούμε φέτος (ακόμα και εκτός Ανθολογίου μπορεί να είναι, αρκεί να συμφωνεί και η καθηγήτριά σας).

Πίνακας αποτελεσμάτων

	Ομάδα 1	Ομάδα 2	Ομάδα 3	Ομάδα 4	Ομάδα 5	Bonus: συνεργασία
Ερώτηση 1						
Ερώτηση 2						
Ερώτηση 3						
Ερώτηση 4						
Ερώτηση 5						
Σύνολο						

Φύλλο ατομικής εργασίας 1

Αφού γνωρίσαμε τη βιβλιοθήκη μας, ως μαθητευόμενοι βιβλιοθηκάριοι που είμαστε θα πρέπει να κάνουμε μια σειρά από μικρές έρευνες.

Έτσι, για την επόμενη φορά: α) κοιτάζουμε το Ανθολόγιό μας προσεκτικά: περιλαμβάνει κάποιον ξένο συγγραφέα και ποιον/ποιους; Γνωρίζουμε κάποιον ξένο συγγραφέα που θα μας άρεσε να εμφανίζεται στο Ανθολόγιό μας;

β) (διαλέγουμε μία από τις δύο)

1) ψάχνουμε τη βιβλιοθήκη του σπιτιού μας: τι βιβλία υπάρχουν, ποια είναι η μεγαλύτερη κατηγορία βιβλίων (λογοτεχνία, ιστορία;), ποιο βιβλίο πιστεύουμε ότι θα μπορούμε να διαβάσουμε σε λίγο καιρό (ας πούμε στο τέλος της Α΄ τάξης);

Η 2) κάνουμε έναν κατάλογο με ό,τι θα θέλαμε να περιλαμβάνει η βιβλιοθήκη του σχολείου μας (μπορούμε να γράψουμε και κόμικς και επιτραπέζια παιχνίδια).

Φύλλο εργασίας 2

Η επιμόρφωση συνεχίζεται! Τώρα που γνωρίζουμε λίγο καλύτερα τη βιβλιοθήκη μας, ας ρίξουμε μια ματιά στις βιβλιοθήκες κάποιων πόλεων στη χώρα μας. Η μία από αυτές είναι βραβευμένη! Θα σας πω αργότερα ποια!

Λοιπόν, η ομάδα 1 θα επισκεφτεί τη βιβλιοθήκη της Βέροιας.

Η ομάδα 2 τη Δημόσια Βιβλιοθήκη Σερρών.

Η ομάδα 3 την Παπαχαλαράμπειο Δημόσια Βιβλιοθήκη Ναυπάκτου.

Η ομάδα 4 τη Βικελαία Βιβλιοθήκη του Ηρακλείου

και η ομάδα 5 την Δημοτική Βιβλιοθήκη εδώ στα Χανιά (μπορείτε να μπειτε και στο facebook της βιβλιοθήκης <https://el-gr.facebook.com/librarychania>).

Αφού μπούμε στις ιστοσελίδες των βιβλιοθηκών (γνωρίζουμε όλοι τον τρόπο, έτσι δεν είναι;) θα περιηγηθούμε για λίγο και θα διαβάσουμε προσεκτικότερα τις δραστηριότητές τους.

Θα επιλέξουμε μία δραστηριότητα (ή δυο αν θέλετε) που μας αρέσει περισσότερο και στο τέλος θα μιλήσουμε γι' αυτήν στις άλλες ομάδες.

Ας σκεφτούμε επίσης κάθε ομάδα ξεχωριστά, τι θα μπορούσαμε να κάνουμε στη δική μας βιβλιοθήκη. (Μπορούμε να κλέψουμε και κάποια ιδέα, δεν πειράζει!).

Εργασία για το σπίτι (ε ναι, χρειάζονται κι αυτές): τώρα που γνωρίζουμε αρκετές βιβλιοθήκες, ας γράψουμε ένα γράμμα στη δική μας, εδώ στα Χανιά, που να περιέχει μία πρότασή μας για το πώς θα μπορούσε να λειτουργήσει καλύτερα.

Φύλλο εργασίας 3

Ως μαθητευόμενοι βιβλιοθηκάριοι έχουμε ψηλαφίσει κάποια βιβλία στη βιβλιοθήκη μας. Τώρα θα μπούμε στον κατάλόγό της και θα ρίξουμε μια ματιά για να διαλέξουμε κάποια βιβλία που θα τα τοποθετούσαμε στην προθήκη δίπλα στην πόρτα. Ποια θα είναι αυτά;

Προσέχουμε ιδιαίτερα τους τίτλους των λογοτεχνικών βιβλίων.

Διαλέγουμε **τρία βιβλία** που θα θέλαμε να διαβάσουμε (μόνοι μας ή όλοι στην τάξη). Αν διαφωνούμε στην ομάδα, μπορεί κάποιος να διαλέξει ξεχωριστά (δεν έχουμε όλοι τα ίδια γούστα...).

Θα εξηγήσουμε στην υπόλοιπη τάξη γιατί διαλέξαμε τα συγκεκριμένα βιβλία και τι ρόλο είχε ο τίτλος σε αυτήν την επιλογή.

Αναρωτιόμαστε ποιος είναι ένας “καλός” τίτλος βιβλίου.

Αντιγράφουμε τα στοιχεία των βιβλίων κάπου (είτε σε χαρτί είτε ακόμα και σε Word) γιατί θα τα χρειαστούμε στη συνέχεια.

Ατομική εργασία 2

Βρίσκουμε είτε από το Διαδίκτυο είτε από μια επίσκεψη σε ένα κοντινό μας βιβλιοπωλείο ή στη βιβλιοθήκη ενός συγγενή μας / φίλου μας 5 βιβλία που θα θέλαμε να είχαμε στην προσωπική βιβλιοθήκη μας (ή και του σχολείου). Καταγράφουμε τα στοιχεία της “ταυτότητας” των βιβλίων (συγγραφέα, τίτλο, εκδοτικό οίκο, ημερομηνία έκδοσης).

Υπόσχεση: όποιο βιβλίο εμφανιστεί στις λίστες σας αρκετές φορές, θα προσπαθήσουμε να το αγοράσει το σχολείο για τη βιβλιοθήκη του.

Φύλλο εργασίας 4

Συνέχεια και τέλος της γνωριμίας με τη Βιβλιοθήκη μας (και με τις άλλες)!

Έχουμε όλοι τα στοιχεία των βιβλίων που είχαμε ξεχωρίσει την προηγούμενη ώρα;
Ωραία!

Τώρα θα τα βρούμε μέσα στη βιβλιοθήκη, θα τα αγγίξουμε, θα τα μυρίσουμε, θα τα περιεργαστούμε.

Είναι όπως τα περιμέναμε; Θέλουμε ακόμα να τα διαβάσουμε;

Αν ναι, εκτός από τον τίτλο τι άλλο μας ελκύει σε αυτά;

Αν όχι, τι δεν ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες μας;

Θα αλλάζαμε κάτι στο συγκεκριμένο βιβλίο και τι;

Πώς μας φαίνεται το εξώφυλλο; (Ποιος επιλέγει άραγε το εξώφυλλο, ο συγγραφέας ή ο εκδότης;)

Ας διαβάσουμε τώρα το οπισθόφυλλο και ας συζητήσουμε πάλι για τον τίτλο: ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του βιβλίου; Γιατί άραγε τον επέλεξε ο συγγραφέας;

Δίνουμε χαρακτηρισμούς στον τίτλο (συνηθισμένος, ασυνήθιστος, παράξενος, ελκυστικός κλπ)

Για όλες τις ομάδες: μήπως να αλλάξουμε τον τίτλο στο Ανθολογίό μας; Τι λέτε;

Εργασία (για όποιον θέλει): αλλάζω το εξώφυλλο του Ανθολογίου μας (ζωγραφίζοντας ή βρίσκοντας μια ωραία φωτογραφία στο Διαδίκτυο ή κάνοντας ένα κολάζ) ή γράφω ένα κείμενο για το οπισθόφυλλό της Ανθολογίας.